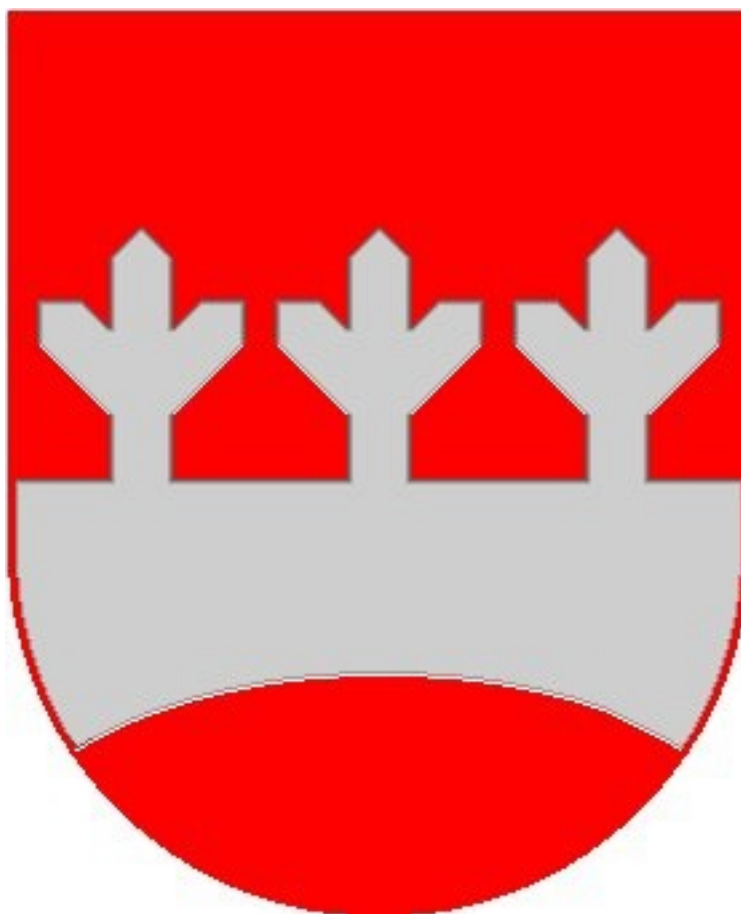

MÄNTTÄ-VILPPULAN KAUPUNGIN YLEINEN VALMIUSSUUNNITELMA

Julkinen versio

1.3.2023

Hyväksytty	Khall 06.03.2023 §77	
Päivitetty		

Sisällys

1	Valmiussuunnitelman lähtökohdat.....	1
1.1	Tavoitteet	1
1.2	Säädöspohja ja ohjeet.....	1
1.2.1	Yhteiskunnan turvallisuusstrategia.....	1
1.2.2	Yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin kohdistuvat uhkamallit	2
1.3	Suunnitelman käyttöönotto	3
2	Valmiustoiminnan käynnistäminen häiriötilanteissa.....	3
3	Johtamisjärjestelmä.....	3
3.1	Johtoryhmä.....	3
3.2	Tilannekuvaryhmä	4
3.3	Tiedottaminen ja kriisiviestintä	4
4	Uhkamallit sekä johtoryhmän raportointimallit eri häiriötilanteissa	4
5	Yhteistoiminta	4
5.1	Yleistä	4
5.2	Yhteydet teollisuus- ja liike-elämään	5
5.2.1	Huoltovarmuuskeskus	5
5.2.2	Paikalliset yhteistyötahot	5
6	Valmiustoiminta poikkeusoloissa	6
6.1	Poikkeusolojen yhteistoimintamuistio	6
6.2	Valmiustoiminnan käynnistäminen	6
6.3	Valtioneuvoston päätökset ja valmiudet kohottaminen	6
6.3.1	Sisäministeriö.....	7
6.3.2	Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto.....	7
6.3.3	Mänttä-Vilppula.....	7
6.4	Johtamisjärjestelmä.....	7
6.4.1	Kaupungin johtokeskus, henkilöstö, johtaminen ja päätöksenteko	7
6.4.2	Tilannekuvan ylläpito.....	7
6.4.3	Suojelupiirit.....	7
6.4.4	Suojelulohkot.....	7
6.5	Kriisiviestintä ja tiedottaminen.....	8
6.6	Yhteydet yhteistyöorganisaatioihin	8
6.7	Yhteydet teollisuus- ja liike-elämään / huoltovarmuus	8

6.7.1 Päivittäistavarahuolto.....	8
6.8 Rakenteellinen suojelu	8
6.8.1 Väestönsuojien lukumäärä ja suojapaikat	8
6.9 Poikkeusolojen varausjärjestelyt	8
6.10 Väestön suojelu	9
6.10.1 Turvallisuussuunnitelmat.....	9
6.10.2 Evakuointisuunnitelma	9
7 Tukitoiminnot normaaliajan häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa	9
7.1 Tietojärjestelmät ja energiahuolto	9
7.1.1 Länsi-Suomen alueellinen varautumistoimikunta (ALVAR)	9
7.2 Hälytys- ja valvontajärjestelyt.....	9
7.2.1 Väestöhälyttimet	9
7.2.2 Säteilyn valvonta-asemat.....	10
7.3 Omatoiminen varautuminen normaali- ja poikkeusoloissa	10
7.3.1 Pelastussuunnitelma.....	10
7.3.2 Asuinkiinteistöt	10
7.3.3 Virastot, laitokset ja teollisuuslaitokset.....	10
7.3.4 Evakuoinnit	10
8 Kriittiset sähkökäyttöpaikat.....	10
9 Suunnitelmien ylläpito.....	11
9.1 Päivitys.....	11
9.2 Vastuuhenkilöt.....	11

1 Valmiussuunnitelman lähtökohdat

1.1 Tavoitteet

Valmiussuunnittelulla luodaan sellaiset johtamisjärjestelmät ja toimintaperiaatteet, joilla kaupungin johtoryhmä ja kaupungin eri organisaatiot sekä yhteistyöviranomaiset voivat toimia siten, että kaupungin elintärkeiden toimintojen ylläpito erilaisissa normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa tulee turvatuksi.

Varautuminen normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin muodostuu kaupungin valmiussuunnitelmasta ns. yleinen osa), kaupungin eri toimialojen, liikelaitosten ja palvelutuotannosta vastaavien organisaatioiden valmiussuunnitelmista sekä virastojen ja laitosten pelastussuunnitelmista.

Kokonaisvarautumista täydentävät yhteistyöviranomaisten valmiussuunnitelmat, sekä niiden yritysten valmiussuunnitelmat, joiden toiminta perushuollon, teollisuustuotannon, energiahuollon ja infrastruktuurin alueilla ovat kaupungin toimintojen kannalta elintärkeitä (huoltovarmuus).

1.2 Säädöspohja ja ohjeet

Valmiussuunnitelman perustana ovat:

- pelastuslaki 29.4.2011/379 asetus pelastustoimesta 5.5.2011/407
- valmiuslaki 29.12.2011/1552
- puolustustilalaki 22.7.1991/1083
- yhteiskunnan turvallisuusstrategia (Valtioneuvoston periaatepäätös 2.11.2017)
- sisäisen turvallisuuden ohjelma (Valtioneuvoston periaatepäätös 14.6.2012)
- Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko (Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 7/2016)
- Valtioneuvoston puolustusselonteko (Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 5/2017)
- Pirkanmaan pelastustoimen palvelutasopäätös
- Valtioneuvoston asetus sähkön kriittisistä käyttöpaikoista 9.12.2022
- Pirkanmaan alueellinen riskiarviointi 2018

1.2.1 Yhteiskunnan turvallisuusstrategia

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä yhteiskunnan turvallisuusstrategiaksi (2.11.2017) yhteiskunnan elintärkeiksi toiminnoiksi on nimetty johtaminen, kansainvälinen ja EU-toiminta, puolustuskyky, sisäinen turvallisuus, talous, infrastruktuuri ja huoltovarmuus, väestön toimintakyky ja palvelut sekä henkinen kriisinkestävyys.

Elintärkeät toiminnot valtakunnan tasolla:

1. Johtaminen

2. Kansainvälinen ja EU-toiminta
3. Puolustuskyky

Elintärkeät toiminnot kuntatasolla:

1. Sisäisen turvallisuus käsittäen mm. pelastustoiminnan, hätäkeskustoiminnan, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisen, tulvariskien hallinnan, patoturvallisuuden, ympäristövahinkojen torjunnan sekä laajamittaisen maahantulon hallinnan.
2. Talouden, infrastruktuurin ja huoltovarmuuden toimivuus käsittäen mm. polttoainehuollon turvaamisen, voimahuollon turvaamisen, sähköisten tieto- ja viestijärjestelmien toiminnan varmistamisen, varoitus- ja hälytysjärjestelmien rakentamisen ja ylläpidon tukemisen, kuljetusten turvaamisen, elintarvikehuollon alkutuotannon turvaamisen, vesihuollon turvaamisen, elintarvikkeiden jalostuksen ja jakelun turvaamisen, elintärkeän teollisuus- ja palvelutuotannon turvaamisen, asumisen ja rakentamisen turvaamisen, työvoiman saannin turvaamisen, ympäristön muutosten havaitseminen, rajoittaminen ja niihin sopeuttamisen sekä jätehuollon turvaamisen.
3. Väestön toimintakyky ja palvelut käsittäen mm. toimeentuloturvan järjestämisen, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä ympäristöterveydenhuollon palvelujen turvaamisen, lääkkeiden ja terveydenhuollon tarvikkeiden ja laitteiden saatavuuden turvaamisen sekä terveysuhkien havainnointi-, seuranta- ja hallintajärjestelmien ylläpitämisen.
4. Henkinen kriisinkestävyys käsittäen mm. opetustoimen ylläpitämisen, kulttuuri-identiteetin vahvistamisen ja kulttuuriomaisuuden suojelun sekä hengellisten palveluiden turvaamisen.

1.2.2 Yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin kohdistuvat uhkamallit

Uhkamalli tarkoittaa kuvausta turvallisuusympäristön mahdollisista häiriöistä. Uhkamallit on pyritty rajaamaan valtiota, yhteiskuntaa ja väestöä koskettaviksi kokonaisuuksiksi, joihin varaudutaan poikkihallinnollisesti ja yhteiskunnan eri toimijoiden yhteistyönä.

Uhkamallit:

1. Voimahuollon vakavat häiriöt
2. Tietoliikenteen ja tietojärjestelmien vakavat häiriöt – kyberuhkat
3. Kuljetuslogistiikan vakavat häiriöt
4. Yhdyskuntatekniikan vakavat häiriöt
5. Elintarvikehuollon vakavat häiriöt
6. Kyberhyökkäykset
7. Rahoitus- ja maksujärjestelmän vakavat häiriöt
7. Julkisen talouden rahoituksen saatavuuden häiriintyminen
8. Väestön terveyden ja hyvinvoinnin vakavat häiriöt
9. Suuronnettomuudet, luonnon ääri-ilmiöt ja ympäristöuhkat
10. Terrorismi ja muu yhteiskuntajärjestystä vaarantava rikollisuus
11. Rajaturvallisuuden vakavat häiriöt
12. Poliittinen, taloudellinen ja sotilaallinen painostus
13. Sotilaallisen voiman käyttö

1.3 Suunnitelman käyttöönotto

Tätä suunnitelmaa tulee hyödyntää sellaisissa normaaliolojen häiriötilanteissa, jotka uhkaavat kaupungin elintärkeitä toimintoja ja väestön turvallisuutta sekä poikkeusoloissa, jossa edellytetään normaalista poikkeavaa johtamismallia ja viestintää.

2 Valmiustoiminnan käynnistäminen häiriötilanteissa

Häiriötilanteissa kunta voi tehdä pelastuslaitokselle tukitoimintapyynnön. Pyynnön perusteella Pelastuslaitos voi käynnistää kaupungin vastuuhenkilöiden hälyttämisen. Pelastuslaitos voi tarvittaessa asettaa myös yhteyshenkilön kuntaan. Hälyttämisjärjestelyt on kuvattu tarkemmin erillisessä liitteessä (Salassa pidettävä JulkL 621/1999 24.1 §:n 8:n mukaan).

3 Johtamisjärjestelmä

3.1 Johtoryhmä

Johtoryhmän puheenjohtajana toimii kaupunginjohtaja. Johtoryhmän tehtävänä on toimia kaupunginjohtajan apuna päätöksentekomenettelyssä yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa (valtioneuvoston periaatepäätös 16.12.2010) mainituissa normaaliajan häiriötilanteissa sekä valmiuslain 29.12.2011/1552 2 §:ssä ja puolustustilalain (1083/1991) 1 §:ssä mainituissa poikkeusoloissa. Johtoryhmän tehtävänä on myös sovittaa yhteen kaupungin eri toimialojen tehtävät eri häiriötilanteissa. Kaupunginjohtajan päätöksellä johtoryhmää voidaan laajentaa muilla kaupungin johtavilla viranhaltijoilla. Johtoryhmään voidaan nimetä tai kutsua kuultavaksi eri yhteistyöviranomaisten sekä teollisuuden ja liike-elämän asiantuntijoita.

Johtoryhmän toiminnan käynnistäminen:

Johtoryhmän valmiustoiminta käynnistyy häiriötilanteesta joko kaupungin sisältä tai pelastuslaitoksen tilannekeskukselta tulevan tiedon perusteella. Kaupungin organisaatiota on ohjeistettu häiriötilanteissa raportoimaan oman palvelualueen johtajalle häiriöistä palveluissa, onnettomuuksista yms. tilanteista, jotka voivat johtaa tarpeeseen käynnistää häiriötilanne/valmiustilannejohtaminen.

Kaupungin valmiusjohtoryhmän yhteystiedot hälyttämistä varten on toimitettu pelastuslaitoksen tilannekeskukselle. Kaupunginjohtoryhmän valmiusviestintään ja hälyttämistä varten on perustettu mm. mobiiliviestintä-kanava hälyttämistä ja ensitilanne/tilanneseuranta viestintää varten.

Kunkin toimialan kriittisen palvelutuotannon henkilöstön yhteystiedot kerätään esimiesten toimesta mahdollista hälyttämistarvetta varten. Esimiehet vastaavat oman henkilöstönsä yhteystietojen ajan tasalla pitämisestä.

Johtoryhmää tarvittaessa tukemaan perustettavat tiimit:

- Viestintäryhmä

- Tilannekuvaryhmä
- Tiedotuspiste

3.2 Tilannekuvaryhmä

Johtoryhmän tilanteenaikaista työskentelyä varten johtoryhmällä on tarvittaessa mahdollisuus perustaa tilannekuvan seurantaan tilannekuvaryhmä, joka tukee häiriötilanteen johtamista muodostamalla päätöksenteon ja johtamisen pohjaksi tilannekuvan.

Tilannekuva on päättäjien ja heitä avustavien henkilöiden käsitys tapahtuneista asioista, niihin vaikuttaneista olosuhteista, eri osapuolten tavoitteista ja tapahtumien mahdollisista kehitysvaihtoehdoista, joita tarvitaan päätösten tekemiseksi tietystä asiasta tai asiakokonaisuudesta.

Yhteinen tilannekuva on useilla eri toimijoilla samanaikaisesti käytössä oleva kokonaiskuva ja käsitys vallitsevista olosuhteista.

Lisäksi johtoryhmä perustaa tarvittaessa viestintäryhmän ja kuntalaisten infopisteen kaupungintalon ala-aulaan viestinnän tehostamiseksi. Viestintäryhmä ja kuntalaisten infopiste välittää johtoryhmän toimeksiannosta ajantasaista tietoa kuntalaisille, medialle, henkilöstölle ja sidosryhmille. Viestintäryhmä ja infopiste toimivat johtoryhmän suorassa ohjauksessa.

Tilannekuvaryhmä, viestintäryhmä ja kuntalaisten infopiste perustetaan tarvittaessa. Vastaavia tehtäviä varten ao. ryhmiin kuuluvia voidaan myös kutsua johtoryhmään tukemaan johtoryhmän toimintaa ilman että varsinaisia ryhmiä kutsutaan kokonaisuudessa koolle.

3.3 Tiedottaminen ja kriisiviestintä

Kriisiviestintä on tehostettua viestintää poikkeuksellisessa tilanteessa. Kaupunginjohtaja johtaa ja vastaa yhteistyössä kaupungin johdon kanssa erityistilanteiden tiedottamisesta kuntalaisille, aluehallintoviranomaisille, muille yhteistyöviranomaisille ja tiedotusvälineille sekä tarvittaessa Tampereen kaupungin viestintäyksikölle (esim. yli kuntarajojen vaikuttavat tapahtumat).

4 Uhkamallit sekä johtoryhmän raportointimallit eri häiriötilanteissa

Kaupungin johtoryhmällä on raportointimallit eri uhkamalleihin. Uhkamallit mukailevat kansallisen riskiarvion (2018) uhkamalleja. Raportointimallit on kuvattu tarkemmin erillisessä suunnitelmassa (Salassa pidettävä JulKL 621/1999 24.1 §:n 8:n mukaan).

5 Yhteistoiminta

5.1 Yleistä

Kaupungin toimintojen varmistamiseksi kaupungissa toimivat tai kaupungin alueella vaikuttavat eri yhteistyöviranomaiset / -tahot nimeävät valmiussuunnittelun vastuuhenkilön, jonka tehtävänä on vastata toimialansa valmiussuunnittelusta ja erityistilannesuunnittelusta sekä

perustaa tarvittaessa häiriötilanteen vaatima valmiusorganisaatio sekä sovittaa yhteen kaupungin ja oman hallinnonalansa valmiussuunnittelua.

5.2 Yhteydet teollisuus- ja liike-elämään

5.2.1 Huoltovarmuuskeskus

Pohjoinen Makasiininkatu 7 A 00130 Helsinki 010 60 510 00 www.huoltovarmuus.fi

Huoltovarmuuskeskus (HVK) on työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan laitos, jonka tehtävänä on maan huoltovarmuuden ylläpitämiseen ja kehittämiseen liittyvä suunnittelu ja operatiivinen toiminta.

Tarkoituksena on turvata poikkeusolojen ja normaaliaikojen vakavien häiriöiden varalta väestön toimeentulon, maan talouselämän ja maanpuolustuksen kannalta välttämättömät taloudelliset toiminnot. Nykyisin toiminnan painopisteenä on teknisten järjestelmien toiminnan varmistaminen. Erityishuomion kohteena ovat yhteiskunnan kriittiset tietojärjestelmät.

Huoltovarmuusorganisaatiossa on viisi sektoria sekä 24 poolia.

5.2.2 Paikalliset yhteistyötahot

Kaupungin toimintojen varmistamiseksi kunnassa toimivat tai kaupungin alueella vaikuttavat eri yhteistyöviranomaiset ja -tahot nimeävät valmiussuunnittelun yhteyshenkilön, jonka tehtävänä on vastata omasta valmiussuunnittelusta ja erityistilannesuunnittelusta. Tarvittaessa em. tahot perustavat häiriötilanteen vaatiman valmiusorganisaation ja sovittavat yhteen kaupungin ja oman organisaation valmiussuunnitelmat.

Näitä tahoja ovat mm.:

- konserniyhteisöt
- kuntayhtymät ja muut alueelliset toimijat
- naapurikunnat
- keskeiset elinkeinoelämän toimijat
- valtion paikallis-, alue- ja keskushallinto
- puolustusvoimat
- järjestöt, kirkot ja muut uskonnolliset yhdyskunnat
- Mäntän ja Vilppulan SPR-osastot

Yhteistoiminta kaupungin ja puolustusvoimien kesken on sovittu Pirkanmaan Alue toimiston ja kaupungin välisellä yhteistoiminta-asiakirjalla. Yhteistoiminnan tavoitteena on taata kaikille osapuolille hyvät toimintaedellytykset, selkiyttää suunnittelua ja poistaa päällekkäisyyksiä erityisesti henkilöstön, ajoneuvojen ja tilojen varaamisessa sekä alueiden käytössä. Järjestöjen kanssa tehtävä yhteistoiminta koordinoidaan Vapaaehtoisen Pelastuspalvelun VAPEPA:n paikallistoimikunnan kautta.

Yksityinen sektori

- Apteekit
- Huoltoasemat

- Pankit
- Paikalliset yritykset ja urakoitsijat
- Posti
- Tiedotusvälineet
- Tietoliikenne operaattorit
- Vähittäiskaupat: kuten S-ryhmä, K-ryhmä
- Mäntän ja Vilppulan yrittäjät-järjestö

Kolmas sektori, esimerkiksi seuraavien yhteisöjen kanssa

- Martat
- Metsästysseurat
- Radioamatöörit
- Reserviläisjärjestöt

6 Valmiustoiminta poikkeusoloissa

6.1 Poikkeusolojen yhteistoimintamuistio

Kaupunki on suunnitellut poikkeusolojen aikaista yhteistoimintaa yhdessä viranomaisten kanssa. Aiheesta laadittu yhteistoimintamuistio ei ole julkinen (Salassa pidettävä JulKL 621/1999 24.1 §:n 8 ja 10:n mukaan)

6.2 Valmiustoiminnan käynnistäminen

Poikkeusoloissa kaupungin valmiustoiminta käynnistetään samojen periaatteiden mukaisesti kuten normaaliajan häiriötilanteissakin huomioiden kuitenkin poikkeusolojen aiheuttamat lainsäädäntömuutokset (valmiuslain ja puolustustilalain käyttöönotto) ja niihin liittyvät valtioneuvoston päätökset.

Perustamisessa tulee huomioida myös tämän suunnitelman kohdan 2 (Valmiustoiminnan käynnistäminen häiriötilanteessa) mainitut järjestelyt.

6.3 Valtioneuvoston päätökset ja valmiudet kohottaminen

Päätöksentekomenettely tapahtuu valmiuslain 6 §:n ja puolustustilalain nojalla.

Jos valtioneuvosto, yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa, toteaa maassa vallitsevan poikkeusolot, voidaan valtioneuvoston asetuksella (käyttöönottoasetus) säätää

valmiuslain II osan säännösten soveltamisen aloittamisesta. Tällainen asetus voidaan antaa määräajaksi, enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Käyttöönottoasetuksessa on mainittava, miltä osin tämän lain mukaisia toimivaltuuksia voidaan soveltaa ja toimivaltuuksien alueellinen soveltamisala, jos niitä ei saateta sovellettaviksi koko valtakunnan alueella.

Käyttöönottoasetus on välittömästi saatettava eduskunnan käsiteltäväksi. Eduskunta päättää, saako asetus jäädä voimaan vai onko se kumottava osittain tai kokonaan ja onko se voimassa säädetyin vai sitä lyhyemmän ajan. Jollei käyttöönottoasetusta ole viikon kuluessa sen antamisesta toimitettu eduskunnalle, asetus raukeaa.

6.3.1 Sisäministeriö

Sisäministeriö perustaa johtokeskuksensa valtioneuvoston päätöksen mukaisesti.

6.3.2 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

Pitkäkestoisessa, yhteiskuntaa laajasti koskettavassa häiriötilanteessa Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto perustaa tilannekuvatoiminnon monialaisen tilannekäsityksen muodostamiseksi ja ylläpitämiseksi. Kunnilta tullaan tällöin pyytämään tilanneraportteja erikseen ohjeistetusti.

6.3.3 Mänttä-Vilppula

Valtioneuvoston päätöksellä aluehallintovirastot määräävät kunnat nostamaan valmiuttaan tilanteen vaatimalle tasolle.

Kaupungin valmiusorganisaatio (johtokeskus, johtokeskusorganisaatio, suojelulohkojen johtokeskukset, muodostelmat) perustetaan kaupunginjohtajan / johtoryhmän määräyksellä. Valmiusorganisaatio on kuvattu erillisessä liitteessä (Salassa pidettävä JulKL 621/1999 24.1 §:n 8:n mukaan).

6.4 Johtamisjärjestelmä

6.4.1 Kaupungin johtokeskus, henkilöstö, johtaminen ja päätöksenteko

Häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa noudatetaan normaaliajan johtamis- ja päätöksentekomenettelyä niin kauan kuin se on mahdollista. Poikkeusoloista on määritelty kaupungin hallintosäännössä (KV 12.12.2022 § 86, § 37).

Käytännössä tämän muuttaa, mikäli valmiuslainsäädännön soveltamisedellytykset ovat voimassa. Valmiuslainsäädännön käyttöönotosta päättää valtioneuvosto.

6.4.2 Tilannekuvan ylläpito

Johtoryhmän tilanteenaikaista työskentelyä varten johtoryhmällä on tarvittava määrä tilannekuva- ja viestihenkilöstöä (tilannekuvaryhmä).

Tilannekuvaryhmä tukee poikkeusolojen johtamista muodostamalla päätöksenteon pohjaksi tilannekuvan.

6.4.3 Suojelupiirit

Johtamisjärjestelmä on kuvattu erillisessä suunnitelmassa (Salassa pidettävä JulKL 621/1999 24.1 §:n 8:n mukaan).

6.4.4 Suojelulohkot

Johtamisjärjestelmä on kuvattu erillisessä suunnitelmassa (Salassa pidettävä JulKL 621/1999 24.1 §:n 8:n mukaan).

6.5 Kriisiviestintä ja tiedottaminen

Kaupunginjohtaja johtaa ja vastaa yhteistyössä kaupungin johdon kanssa poikkeusoloihin liittyvästä tiedottamisesta kuntalaisille, aluehallintoviranomaisille, muille yhteistyöviranomaisille ja tiedotusvälineille sekä tarvittaessa Tampereen kaupungin viestintäyksikölle (esim. yli kuntarajojen vaikuttavat tapahtumat).

6.6 Yhteydet yhteistyöorganisaatioihin

Kaupungin elintärkeitä toimintoja tukevat yhteistyöviranomaiset poikkeusoloissa on mainittu tämän suunnitelman kohdassa 5 (Yhteistoiminta).

6.7 Yhteydet teollisuus- ja liike-elämään / huoltovarmuus

Huoltovarmuuskeskuksen tarkoituksena on turvata poikkeusolojen ja normaaliaikojen vakavien häiriöiden varalta väestön toimeentulon, maan talouselämän ja maanpuolustuksen kannalta välttämättömät taloudelliset toiminnot.

Huoltovarmuuskeskuksen yhteystiedot on mainittu tämän suunnitelman kohdassa 5.2 (Yhteydet teollisuus- ja liike-elämään).

6.7.1 Päivittäistavarahuolto

Kaupungin elintarvikehuollon, vaatetushuollon sekä muiden päivittäishuoltotavaroiden perushuoltojärjestelmien ohjaus on kaupungin päivittäistavarahuollolla.

Organisaatio perustetaan, kun valmiuslain soveltamisedellytykset ovat voimassa.

6.8 Rakenteellinen suojele

6.8.1 Väestönsuojien lukumäärä ja suojapaikat

Tilanne 31.12.2022:

- Väestönsuojia 91
- Suojapaikkoja 7048
- Suojapaikat 42 %
- Asukkaita 31.12.2022 9563

Pelastuslaitos huolehtii alueensa väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteissa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä sekä väestön suojaamisesta. Kaupungilla ei ole yleisiä väestönsuojia.

Normaaliolojen onnettomuuksissa väestö suojautuu viranomaisen määräyksestä pääasiassa asuin- ja muihin sisätiloihin. Väestönsuojiiin suojaudutaan lähinnä poikkeusolojen vakavimmissa uhissa viranomaisen määräyksestä. Tarvittaessa toimialat (viranomaiset) avustavat tarvittaessa väestön suojaamisessa.

6.9 Poikkeusolojen varausjärjestelyt

Poikkeusoloja varten kaupunki varaa valmiusorganisaatioonsa tarvittavan henkilöstönsä sekä ilmoittaa henkilövarausesityksensä sekä tila-, materiaali- ja ajoneuvovaraukset Pirkanmaan aluetoimistoon. Varaukset tarkistetaan kahden vuoden välein tai tämän sopimuksen päivityksen yhteydessä. Varaukset hoidetaan keskitetysti yhdellä esityksellä.

Kaupungin tulee varata myös ostopalveluyritysten henkilöstö.

6.10 Väestön suojelu

6.10.1 Turvallisuussuunnitelmat

Jokaisella toimialalla on toimialakohtaiset turvallisuussuunnitelmat.

6.10.2 Evakuointisuunnitelma

Väestön evakuoinnilla tarkoitetaan viranomaisten johdolla tapahtuvaa väestön tai sen osan siirtämistä pois vaaran uhkaamalta alueelta ja sijoittamista turvalliselle alueelle sekä väestön elinedellytysten ja yhteiskunnan tärkeiden toimintojen turvaaminen evakuointitilanteessa.

Väestön evakuointi on osa pelastustoimintaa, joten sen suunnittelu ja toteutus tapahtuu pelastuslaitoksen johdolla. Toimialat (viranomaiset) avustavat tarvittaessa väestön evakuoinnissa evakuointisuunnitelman mukaisesti.

Suppeimmillaan evakuointi voi koskea esimerkiksi yhden talon asukkaiden ja laajimmillaan useiden kuntien tai vielä laajempien alueiden koko väestön siirtämistä pois vaaran uhkaamalta alueelta ja sijoittamista turvalliselle alueelle.

Pelastuslaitos vastaa omatoimisen varautumisen organisoinnista, toimintavalmiuteen saattamisesta ja käytöstä.

7 Tukitoiminnot normaaliajan häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa

7.1 Tietojärjestelmät ja energiahuolto

7.1.1 Länsi-Suomen alueellinen varautumistoimikunta (ALVAR)

Alueellisen varautumistoimikunnan (ALVAR) keskeisiä tehtäviä ovat mm. toimiminen ELY-keskuksen asiantuntijaelimenä kaikissa turvallisuustilanteissa sekä ylläpitää ja edistää tietojärjestelmien ja energiahuollon sekä niitä koskevien häiriövaikutusten tilannetietoisuutta alueellaan. Lisäksi toimikunta seuraa alan lainsäädännön kehittymistä, tekee vuosittain selvityksiä oman alueensa varautumiskyvystä ja sen kehittämistarpeesta sekä tukee alueen huoltovarmuuskriittisiä yrityksiä valmiussuunnitteluun liittyvissä asioissa.

7.2 Hälytys- ja valvontajärjestelyt

7.2.1 Väestöhälyttimet

Yleinen vaaramerkki on yhtäjaksoisesti nouseva ja laskeva äänimerkki. Se on ilmoitus uhkaavasta vaarasta. Vaara ohi-merkki on yhtämittäinen, tasainen äänimerkki. Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on ohi.

7.2.2 Säteilyn valvonta-asetmat

Säteilyn valvonta-asetmaverkon kunnossapidosta vastaa Säteilyturvakeskus (STUK). Pirkanmaalla on säteilyn valvonta-asetmia yhteensä 12.

7.3 Omatoiminen varautuminen normaali- ja poikkeusoloissa

7.3.1 Pelastussuunnitelma

Pelastussuunnitelman laatimisesta vastaa rakennuksen tai kohteen haltija (Pelastuslaki 15 §). Jos rakennuksessa toimii useita toiminnanharjoittajia, rakennuksen haltijan tulee laatia pelastussuunnitelma yhteistyössä toiminnanharjoittajien kanssa. Rakennuksen haltijan tulee laatia rakennuksen pelastussuunnitelma kuitenkin aina yhteistyössä Pelastuslain 18 §:ssä tarkoitetun hoitolaitoksen ja palvelu- ja tukiasumisen toiminnanharjoittajan kanssa.

Pelastussuunnitelmassa on oltava selostus:

- vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä;
- rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyistä asukkaille ja muille henkilöille annettavista ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissatoimimiseksi;
- mahdollisista muista kohteen omatoimiseen varautumiseen liittyvistä toimenpiteistä. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä kohteista, joihin on laadittava pelastussuunnitelma. Pelastussuunnitelman sisällöstä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

7.3.2 Asuinkiinteistöt

Pelastussuunnitelma on laadittava asuinrakennuksiin, joissa on vähintään kolme asuinhuoneistoa (asetus pelastustoimesta 5.5.2011/407 1 § kohta 1).

7.3.3 Virastot, laitokset ja teollisuuslaitokset

Pelastussuunnitelma on laadittava asetuksen 1 §:n kohdissa 2-15 tarkoitettuihin palotarkastuskohteisiin.

7.3.4 Evakuoinnit

Evakuointisuunnitelma on erillisessä suunnitelmassa (Salassa pidettävä JulKL 621/1999 24.1 §:n 8:n mukaan).

8 Kriittiset sähkökäyttöpaikat

Valtioneuvosto asetuksen mukaan yhteiskunnan kannalta olevat kriittiset sähkökäyttöpaikat ovat:

1. yhdyskuntien vesihuoltopalveluiden keskeiset kohteet, joilla on erityistä terveydensuojelullista tai ympäristönsuojelullista merkitystä;
2. häiriöttömän sähkötoimituksen jatkumisen tai palauttamisen kannalta välttämättömät kantaverkonhaltijan, sähkönjakeluverkonhaltijoiden ja sähköntuottajien valvomot, sähköasemat, merkittävät sähkövarastot ja sähköntuotantolaitokset sekä näiden käyttämät viestintäverkot;
3. kaasun siirtoverkon keskeiset kohteet;
4. taajamien ja kaupunkien kaukolämmöntuotannon kiinteän polttoaineen lämpökeskukset ja muut keskeisimmät lämpökeskukset ja pumppaamot sekä valvomot;
5. patoturvallisuuslain (494/2009) mukaiset 1-luokan padot ja ne 2-luokan padot joilta on laadittu patoturvallisuusviranomaisen päätöksellä vahingonvaaraselvitys

6. asetuksen 2006/901 6§:n mukaiset rajanylityspaikat lentoliikenteessä;
7. liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelua ja lennonvarmistuspalvelua tarjoavien toimijoiden ja meripelastuskeskuksen keskeiset kohteet sekä rataverkon ja metrol liikenteen keskeiset sähköradan käyttöpaikat;
8. poliisi- ja pelastuslaitokset, Keskusrikospoliisi, Poliisihallitus sekä hätäkeskukset;
9. sairaalat ja sosiaali- ja terveydenhuollon päivystykselliset yksiköt sekä sellaiset laitokset ja asumispalveluyksiköt, joissa on käytössä elämää ylläpitäviä laitteita ja Veripalvelun päätoimipaikka;
10. ulkomaankaupan ja huoltovarmuuden kannalta keskeiset satamat;
11. vankilat ja säilöönottokeskukset;
12. viranomaisradioverkon tukiasemat ja viranomaisviestintään liittyvät konesalit, yleisen viestintäverkon keskeisimmät kohdat sekä Yleisradio Oy:n radio- ja TV-lähetysten välittämiseen tarvittavat tieto- ja viestintäjärjestelmät; sekä
13. yhteiskunnan johtamisen kannalta keskeiset valtion viranomaiset, maanpuolustuksen ja Tullin keskeiset kohteet, sekä kuntien johtokeskukset ja evakuoitikeskukset sekä niiden varapaikat.

Kaupunki on ilmoittanut sähköverkkoyhtiölle kaupungin kriittiset sähkönkäyttöpaikat.

9 Suunnitelmien ylläpito

9.1 Päivitys

Suunnitelman ylläpito tapahtuu kaupungin valmiussuunnittelun yhteyshenkilön toimesta yhteistyössä Pirkanmaan pelastuslaitoksen kanssa.

Suunnitelma tulee päivittää vuosittain ja tarvittaessa muulloinkin, mikäli kunnassa tapahtuu sellaisia muutoksia, joilla on vaikutusta kaupungin kokonaisvarautumiseen.

9.2 Vastuuhenkilöt

Kaupunginjohtaja
Valmiusasioiden yhteyshenkilö
Valmiuspäällikkö / Pirkanmaan pelastuslaitos